

ЯК НЕ ПЛАГІАТИТИ В НАУКОВІЙ РОБОТІ

SAIUP

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні

Стартував в Україні на початку 2016 року

- Спрямований на якісну зміну ціннісних підходів та орієнтирів у вищій освіті.
- Мета – донести до університетської спільноти значення академічної доброчесності і наслідки недотримання її постулатів.
- Проект запустили Американські ради з міжнародної освіти в партнерстві з Міністерством освіти і науки України та профільним парламентським комітетом.
- Координатор проекту – представник Американських Рад з міжнародної освіти Тарас Тимочко.

ЗУ “Про освіту” від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII

Ст.42.Академічна доброчесність

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Ст.42, ч.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

Ст.42, ч.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Ст. 42, ч.3

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації

Ст.42, ч. 6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАГІАТУ ЗА РОБЕРТОМ А. ГАРРІСОМ:

**цитування як усне,
так і письмове без
посилання на
джерело чи
промовця**

**присвоєння
результатів
чужої роботи та
видавання їх як
власних**

**нехтування
правилами
цитування та
стилями
бібліографічного
опису**

**видавання
чужих ідей
як власних**

ДОКТОР КЕН К. ВОНГ ВИДІЛЯЄ 5 ВИДІВ ПЛАГІАТУ

неправильне цитування у тексті та оформлення бібліографії (невірний рік видання та помилки у прізвищі автора)

неповні цитування та бібліографічний опис (якщо думку висловило кілька авторів)

брак бібліографічних посилань (студент забуває проставити посилання після цитування у тексті)

мозаїчний плагіат (студент дуже багато цитує різних авторів, дотримуючись усіх правил, проте дає дуже мало власних пояснень)

само-плагіат (студент використовує свої тексти з попередніх робіт)

РОЗПОДІЛ НА НАВМИСНИЙ ТА НЕНАВМИСНИЙ ПЛАГІАТ ЗА БАРРІ ГІЛМОРОМ

Навмисний	Ненавмисний
Списування одне в одного	Копіювання речення чи двох
Копіювання цілого есе	Надто тісна співпраця зі співавтором
Завантаження цілої роботи з Інтернету	Погані вміння перефразування
Компіляція тексту з різних джерел	Брати матеріал дослівно з підручника, щоб відповісти на запитання домашнього завдання
Заміна слів у реченні	Включення джерел у список бібліографії, але без цитування їх у тексті роботи

ПЕРЕЛІК ПЗ

- AntiPlagiarism.NET <https://antiplagiarism.net/ru/>
- AdvegoPlagiatus <https://advego.com/plagiatus/>
- CognitiveTextAnalyzer <http://www.cognitivetpg.com/>
- CompareSuite <https://www.comparesuite.ru/>
- eТХТ Антиплагиат <https://www.etxt.ru/antiplagiat/>
- Plagiarism-Detector Personal <http://plagiarism-detector.com/>
- Turnitin <https://www.turnitin.com/>
- Viper <https://www.scanmyessay.com/>
- Unplag <https://unicheck.com/>
- Плагиата.НЕТ <https://mywebs.ru/plagiatanet.html>

Одним із сучасних напрямів боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою комп'ютерних програм:

- <https://advego.com/plagiatus/>
- <https://www.etxt.ru/antiplagiat/>
- <https://www.scanmyessay.com/>

Загальні вимоги до цитування такі:

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- ссылки на джерела в тексті наукової роботи слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...»;
- цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передавання інформації [13, с. 29]»;
- текст цитати починається і закінчується лапками («...») і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий» ;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

Правила складання бібліографічного опису

- Коректне складання бібліографічного опису документа – важлива частина процесу написання будь-якої роботи. Правила оформлення робіт є загальними для всіх галузей знання і регламентуються державними стандартами України.
- Бібліографічний опис – це сукупність бібліографічних відомостей про документ, його складову частину чи групу документів, які наведені за певними правилами, необхідні та достатні.
- **Методичні рекомендації із застосування ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 дивіться на сайті Книжкової палати України**
- Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного опису документа (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання"). – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/zakony/metodrek.pdf>.
- Приклади бібліографічних записів. – Режим доступу: http://www.ukrbook.net/zakony/prykl_bib_zap.pdf.

Загальні правила

- Об'єктами опису є всі види опублікованих та неопублікованих документів на будь-яких носіях.
- Джерелом інформації для складання бібліографічного опису є документ в цілому.
- Опис документів здійснюється за титульним аркушем, титульним екраном, етикеткою, наклейкою тощо.
- Мова бібліографічного опису, як правило, відповідає мові вихідних відомостей документів.
- Бібліографічний опис складається за сучасною орфографією.
- Числівники в описі, як правило, наводять так, як вони подані у джерелі інформації. Але римські цифри і числівники у словесній формі замінюють арабськими цифрами при позначенні кількості класів чи курсів навчальних закладів; порядкових номерів видання; дат виходу документа; номерів випусків багаточастинного документа.
- При складанні бібліографічних списків до курсових, дипломних робіт після прізвища автора перед ініціалами кома не ставиться.

Опис джерел

Кожен запис про книгу чи статтю – це бібліографічний запис, що містить основні відомості: Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

- прізвище автора, його ініціали;
- назва твору (без лапок) та відомості про відповідальність;
- вихідні дані: місце видання, видавництво, рік видання;
- кількість сторінок.

Опис книги за автором

- **Один автор**

Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. - 3-тє вид., виправ. і доп. - Київ : Академвидав, 2006. - 688 с.

- **Два автора**

Кушнарєнко Н. М. Наукова обробка документів: підручник / Н. М. Кушнарєнко, В. К. Удалова. – 3-тє вид., стер. – Київ: Знання, 2006. – 331 с.

- **Три автора**

Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посіб. для студ. філолог. напряму підготов. / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька ; М-во науки і освіти України, Херсон. нац. техн. ун-т. – Вінниця : Нова книга, 2010. – 232 с.

- **Чотири автора**

Англійська мова: комунікативний аспект: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Леся Мисик, Анетта Арцишевська, Лілія Кузнецова, Людмила Поплавська ; за ред. Лесі Мисик. – Львів : Світ, 2007. – 432 с.

- **П'ять авторів**

Лінгвістичні та технологічні основи тлумачної лексикографії / [В. А. Широков та ін.] ; НАН України, Укр. мовно-інформац. фонд. – Київ : Довіра, 2010. – 295 с.

- **Книга за редакцією**

Міжнародна економіка : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака.— Київ: ЦУЛ, 2008 . — 1118 с.

Організація праці : навч. посіб. / В. М. Данюк, А. С. Тельнов, С. Л. Решміділова та ін. ; за ред. В. М. Данюк. — Київ : КНЕУ, 2009. — 333 с.

- **Без автора**

Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — Київ : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).

- **Монографія**

Пархоменко, В. Д. Інформаційна аналітика у сфері науково-технічної діяльності : монографія / В. Д. Пархоменко, О. В. Пархоменко. — Київ: УкрІНТЕІ, 2006. — 224 с.

- **Словники**

Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Харків : Халімон, 2006. — 175 с.

Бибик, С. П. Словник епітетів української мови / С. П. Бибик, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт. — Київ: Довіра, 1998. — 431 с. — (Словники України).

- **Перекладне видання**

Мишкін, Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків : підручник / Ф. С. Мишкін ; пер. з англ. С. Панчишина. — Київ: Основи, 1998. — 963 с.

- **Багатотомне видання. Окремий том.**

Новий тлумачний словник української мови. У 3-х т. Т.1 А-К / уклад.: В. Яременко, О. Сліпушко. - 2-ге вид., виправ. - Київ : Аконт, 2003. - 926с. - Бібліогр.: с.5.

Неопубліковані документи:

- **Дисертація**

Георгізов Г. М. Українське селянство доби НЕПу : динаміка політичних настроїв та свідомості : дис. канд. іст. наук : 07.00.01 / Григорій Михайлович Георгізов ; Ін-т історії України НАН України ; наук. кер. Верстюк В. Ф. – Київ: [б. в.], 2008. – 205 с.

- **Автореферат дисертації**

Георгізов Г. М. Українське селянство доби НЕПу : динаміка політичних настроїв та свідомості : автореф. дис. канд. іст. наук : 07.00.01 / Григорій Михайлович Георгізов ; Ін-т історії України НАН України ; наук. кер. Верстюк В. Ф. – Київ: [б. в.], 2008. – 19 с.

Опис збірників

- **Бібліографічний опис на збірники, що мають загальну назву**
Економіка та управління АПК : зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, БНАУ. – Біла Церква : БНАУ, 2016. – №1-2(126) . – 120 с.
- **Бібліографічний опис на збірники, що мають загальну назву (конференції)**
Екотрофологія. Аспекти продовольчої та харчової безпеки : матеріали III Міжнар. наук.- практик. конф., (Біла Церква, 17 – 18 вересня 2009 р.) / М- во аграр. політики, БНАУ / відп. ред. Т. М. Димань. – Біла Церква : БНАУ, 2009. – 198 с.
- **Бібліографічний опис на збірники, що не мають загальної назви**
Українка Л. Бояриня : драм. поема / Леся Українка. Гетьман Іван Вигов- ський : роман / Іван Нечуй Левицький. – Київ : Наук. думка, 1997. – 336 с. – (Б –ка школяра).

Аналітичний опис (частини документа)

На складову частину документа складається аналітичний опис. До складових частин документів належать: самостійний твір (стаття або інший матеріал) або частина твору, яка має самостійний заголовок. Для більш чіткого розмежування відомостей про складову частину документа і відомості про документ, де вона уміщена, існує знак приписної пунктуації – дві косі риски з інтервалом в один друкований знак до і після знаку.

• Частина з монографії

Беренда, Н. І. Розвиток екологічного обліку в Україні з врахування світового досвіду / Н. І. Беренда, Н. В. Остапенко // Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку фінансової системи України : кол. моногр. — Умань : Візаві, 2013. — Ч. 2. — С. 205-214.

Опис статей

- **Один автор**

Баран, У. Німецький історичний підлітковий роман / У. Баран // Слово і час. - 2016. - № 4. - С.70-79.

- **Два, три автора**

Денисов, В. Наднаціональність як правова реальність міжнародної інтеграції / В. Денисов, Л. Фалалєєва // Право України. - 2018. - №1. - С.214-231.

- **Чотири, п'ять авторів**

Використання методу коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства / В.П. Клочан, В.Ф. Клочан, Н.І. Костаневич, А.Г. Костирко // Економіка АПК. – 2008. – № 7. – С.54-59.

або

Використання методу коефіцієнтів для оцінки фінансового стану підприємства / В.П. Клочан [та ін.] // Економіка АПК. – 2008. – № 7. – С.54-59.

Аналітичний опис на статтю із збірника конференцій

- Пашков, А. П. Природно-заповідний фонд в Києві, Україні та світі / А. П. Пашков // Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України : матеріали наук.-практ. конф., 21-22 квіт. 2011 р., м. Полтава / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. — Полтава : Астроя, 2011. — С. 155-156.
- Оновлення цілей викладання іноземних мов в ХХІ столітті / Л. Н. Голубенко, М. А. Панченко, В. П. Коляда та ін. // Міжнародна науково-практична конференція з питань методики викладання іноземної мови : пам'яті проф. В. Л. Скалкіна, 5-16 лют. 2007 р., м. Одеса. — Одеса : Астропринт, 2007. — С. 23-34.

Курси, конспекти лекцій, методичні рекомендації

- Борщовецька, В. Д. Ділова англійська мова : Методичні рекомендації до виконання дисциплін "Англійська мова за професійним спрямуванням", "Ділова англійська мова" для студ-в економ. спец-й заочної форми навчання / В. Д. Борщовецька. - Біла Церква, 2006. - 82с.
- Сімейне право України : навчально - метод. посібник для студентів напряму підготовки 6.030401 - право, ОКР - бакалавр / І.І. Єфремова, А.О. Сільнова. - Біла Церква : БНАУ, 2009. - 89 с.
- Робоча програма з курсу "Аграрне право" : для студентів IV курсу економічного факультету / С.І.Бурлака, В.І.Токарева. - Біла Церква : БДАУ, 2000. - 22 с.
- Навчальна програма курсу "Кримінально-виконавче право України" : для студентів денної та заочної форм навчання / укл. Самойлович А.А. - Біла Церква, 2008. - 26с.

Опис законодавчих та нормативних документів

- Закон України «Про освіту»: (офіц. текст: за станом на 5 вересня 2017 р.) / Верховна Рада України. — Харків: Право, 2018. —136с.
- Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини : [закон України : від 23 грудня 1997 р. № 771/97- ВР] // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 19. — С. 298.

Опис на патент

При описі патентних документів – вказують реєстраційний номер заявки на патентний документ, дату публікації або відомості про офіційне видання, в якому опубліковані відомості про патентний документ, відомості про конвенційний пріоритет. Назву країни приводять у круглих дужках.

- Установка для утилізації твердих побутових та промислових відходів : пат. 112437 : МПК F23G 5/14?, F23G 5/027 / Ковальов А.О. – № u 2016 09701 заявл. 20.09.2016 ; опубл. 12.12.2016, Бюл. №23. – 1 с.

Електронні ресурси

- **Віддаленого доступу**

Статистичний щорічник за 2010 рік [Електронний ресурс] / Держ. Служба статистики України . – Київ : Август Трейд, 2011 . – Режим доступу: [//library.oseu.edu.ua/docs/statSchorichnyk_Ukrainy_2010pdf](http://library.oseu.edu.ua/docs/statSchorichnyk_Ukrainy_2010pdf) . – Назва з екрану

- **Локального доступу**

Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М. М. Коцупатрій.-Електр. текст. дані. – Київ : Центр учбової л-ри, 2009. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – (Електронне видання). – Систем. вимоги : Процесор Pentium-класу; ОС Window 95/98/2000/NT : дисковод CD-ROM ; Acrobat Readera UKR

Оформлення списку використаних джерел

- Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел.
- Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дисертацій), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.
- Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць.

Список використаної літератури

- **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT). – На заміну ГОСТ 7.1–84, ГОСТ 7.16–79, ГОСТ 7.18–79, ГОСТ 7.34–81, ГОСТ 7.40–82 ; чинний з 2008–04–01.– Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с., включ. обкл. – (Національний стандарт України) (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
- **ДСТУ 3582–2013.** Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. – На заміну ДСТУ 3582–2013 ; введ. в дію від 2014–01–01. – Київ : Держкомстандарт України, 2014. – 15 с. – (Національний стандарт України).
- **Закон України «Про освіту»:** (офіц. текст: за станом на 5 вересня 2017 р.) / Верховна Рада України. — Харків: Право, 2018. —136с.
- **Методичні** рекомендації щодо підготовки та редагування бібліографічних посібників у виданнях / [уклад.: П. М. Сенько, О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". – Вид. 5-те, без змін. – Київ : Кн. палата України, 2013. – 67 с.
- **Методичні** рекомендації щодо складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій / [уклад. О. М. Устіннікова] ; Держ. наук. установа "Кн. палата України ім. Івана Федорова". – Київ : Кн. палата України, 2012. – 19 с. : табл.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**ПІДГОТУВАЛА ЗАВ. ВІД. НАУКОВОЇ Б-КИ БНАУ
МАНІШЕВСЬКА Т. І.
biblioapl@ukr.net**